

Klarneti ainekava

ainekava kestus: 7(8) aastat 1-7(8) kl.

Eesmärgid ja ülesanded:

- löömevõimete kavakindel arendamine;
- kunstiteoste interpretatsioonivõimalustega tutvumine;
- aktiivse ja püsiva suhte loomine visuaalse kunstikultuuriga;
- tehniliste oskuste arendamine;
- professionaalse kunstihariduse omandamiseks ettevalmistamine.

Õppe põhivormiks on õppetund kui õpetaja individuaalne töö õpilasega. Õppe aluseks peab olema individuaalne diferentseeritud lähenemine, kus arvestatakse õpilase füüsilisi ja intellektuaalseid võimeid. Klarnetimängu õpetamist võib alustada lapse 8. kuni 9. eluaastast. Esimestel õppeaastatel (1. ja 2. klass) on lisaks traditsioonilisele õppetunnivormile võimalik ka töötada väikerühmaga (2 kuni 3 õpilast), kus tuleb pöörata tähelepanu lehest lugemise oskusele, ansamblimängule, kooskõlale, intoneerimisele jms.

Püsivat tähelepanu tuleb kogu õppe jooksul pöörata huuleaparaadi seadmisele, esitushingamisele ja intonatsiooni täpsusele. Suure tähtsusega on õpilase muusikalise arengu jaoks töö kontsertmeistri ja fonogrammiga.

Töös repertuaariga tuleb saavutada mängimise lõpetatuse erinevat astet – esinemiseks avalikkuse ja klassikaaslaste ees ning mängimiseks tutvumise eesmärgil.

Pakutav repertuaar on klassiti näitlik ning õpetajal on algatusvõimalus repertuaari valikul, lähtudes õpilase võimetest ja võimalustest.

Vanema astme klassides tuleb, arvestades õpilase soovi ja võimalusi, pöörata tähelepanu põhilistele arranžeerimisvõtete omandamisele.

Arvutiprogrammid Cakewalk, Sonar jms võimaldavad teha esimesi samme selles valdkonnas. Mõistagi, selleks et teostada lihtsamat arranžeeringut tuleb kõrgel tasemel selgeks õppida harmooniat ja muusikateooriat, hästi orienteeruda mitte ainult puhkpillide, vaid ka keel-, löök- ja klahvinstrumentidel.

Õppekava annab vaid orientiire. Õppe edukus sõltub õnnestunud vahekorra õpetaja – õpilane – lapsevanem.

Õppeplaan sisaldab:

- Klarnet - 2 tundi nädalas
- Solfedžo - 2 tundi nädalas
- Muusikaajalugu - 1 tundi nädalas, alates 3. kl.
- Koosmusitseerimine - 1 tundi nädalas (1-2 kl.)
- 2 tundi nädalas (3-7 kl.)
- Rühmalisaaine - 1 tundi nädalas (7 kl. solfedžo)
- Ind. lisaaine - 1 tundi nädalas, alates 3 kl.

Lisaaste (8.-9. kl.) õppeplaan sisaldab järgmised ained:

- Klarnet - 2 tundi nädalas
- Solfedžo - 2 tundi nädalas
- Ind. lisaaine - 1 tundi nädalas

Koosmusitseerimine:

- Ansambel

Ind. lisaaine (õpilaste vabal valikul):

- musitseerimine (noodilugemine)
- üldpill¹ (klaver, akordion , löökpillid...)

Õppeplaan koosneb 51 nädalatunnist põhikoolis ja 5 nädala tundi 8. (9.) klassides.

Õpilaste arv solfedžo ja muusikaloo tundides on kuni 8 õpilast. Gruppide vormistamisel arvestatakse õpilaste vanust ja kooli võimalusi.

Noorema ja vanema astme õpingud lõpevad ülemineku ja lõpueksamitega.

Kooli administratsioon jätab endale õiguse anda lisatunde (0,5-st kuni 2 tunnini) andekamatele õpilastele, kes on orienteerunud muusika professionaalsele õppimisele (kooskõlastada kooli pidajaga).

õppeained	<i>klarnet</i>							kokku	lisaaastad	kokku
	I	II	III	IV	V	VI	VII			
põhipill	2	2	2	2	2	2	2	14	2	16
solfedžo	2	2	2	2	2	2	2	14	2	16
muusikaajalugu			1	1	1	1	1	5		5
koosmusitseer.	1	1	2	2	2	2	2	12		12
rühmalisaaine							1	1		1
ind.lisaaine			1	1	1	1	1	5	1	6
kokku	5	5	8	8	8	8	9	51	5	56

1. Numbrid tabelis tähistavad nädalatundide arvu.
2. Lisaained määratakse, lähtudes õpilaste isikupärast ning kooli võimalustest.
3. Eriala- ja ansambli õppetunnid läbiviitakse kontsertmeistri saatel.

Õppekava maht: 1785 tundi.

Klarneti huviala õppeainete loend:

- klarnet
- solfedžo
- muusikaajalugu
- koosmusitseerimine:
- ansambel
- ind. lisaaine vabal valikul:
- üldpill
- musitseerimine (noodilugemine)

Õppeaasta jooksul peavad õpilased esinema laval kolmel korral: kaks akadeemilist kontserti ja tehniline arvestus. Õ.a. lõpus korraldatakse arvestus heliredelite osas.

4. klassis korraldatakse üleminekuksam. 7. klassis korraldatakse lõpueksam.

¹ üldpilli kava vastab põhipilli kavale, aga kaks klassi madalamalt

1. klass.

Õppeaasta nõuded:

Õppeaasta kava raames käsitleda õpilasega duurheliredelid G, F ja C kahes oktaavis, mollheliredelid, A, E kahes oktaavis, kolmkõlaarpedžod aeglases tempos (neljandik- ja kaheksandiknootides);

10 kuni 12 harjutust ja etüüdi; 8 kuni 10 pala.

Näidisrepertuaar:

S. Rozanov. Etüüd nr 38

Vene rahvalaul Lehmake

N. Mjaskovski. Kevadine tuju

S. Rozanov. Etüüd nr 19

B. Bartok. Pala

J. B. Lully. Lauluke

2. klass

Õppeaasta nõuded:

Õppeaasta kava raames käsitleda õpilasega duur- ja mollheliredelid, kolmkõlaarpedžod tonaalsustes kuni 2 märgiga k.a mõõduka liikumisega; 10 kuni 15 etüüdi; 8 kuni 10 pala; 2 kuni 4 ansamblit.

Õpetaja peab süsteemselt arendama õpilaste oskust lugeda lehest (aeglases tempos) kergeid palasid.

Näidisrepertuaar:

P. Tšaikovski. Vana prantsuse lauluke

J.Kont. Öhtu

M. Glinka. Põhjataht

J.Kont. Tirooli serenaad

3. klass

Õppeaasta nõuded:

Õppeaasta kava raames käsitleda õpilasega duur- ja mollheliredelid, kolmkõlaarpedžod tonaalsustes kuni 3 märgiga k.a, kromaatiliste heliredelit; 12 kuni 15 etüüdi; 8 kuni 12 pala; 2 kuni 4 ansamblit.

Õpetaja peab süsteemselt arendama õpilaste oskust lugeda lehest (mõõdukas tempos) palasid ja orkestripartiisid.

Näidisrepertuaar:

N. Rimski-Korsakov. Marfa aaria ooperist „Tsaari mõrsja”

C. W. Gluck. Müset ooperist Armida

C. Saint-Saens. Luik

A. Arenski. Valss

4. klass

Õppeaasta nõuded:

Õppeaasta kava raames käsitleda õpilasega duur- ja mollheliredelid, kolmkõlaarpedžod tonaalsustes kuni 4 märgiga k.a, kromaatiliste heliredelit; heliredelid tertsidega tutvumise korras (edasijõudnud õpilastele); 10 kuni 12 etüüdi; 8 kuni 10 pala; 2 ansamblit.

Õpetaja peab süsteemselt arendama õpilaste oskust lugeda lehest kergeid palasid ja orkestripartiisid.

Näidisrepertuaar:

A. Štark. 40 etüüdi nr 31

Iiri meloodia

G. Fr. Händel. Aaria variatsioonidega

R.Hoffman. Etüüd nr 35

M. Mussorgski. Vana loss

M. Ippolitov-Ivanov. Viis

Eksaminõuded

Eksamil peab õpilane mängima ühe etüüdi ja kolm pala erineva karakteriga või ühe suurvormi pala ja ühe pala.

Üleviimiseksami näidisprogrammid:

I variant

Heliredelid A-duur, c-moll

A. Štark. 30 etüüdi: nr 27

P. Tšaikovski. Nokturn

F.Kramarž. Kontsert

II variant

Heliredel Es-duur, c-moll

S. Rozanov. Klarinetimängu kool: etüüd nr 146

P. Tšaikovski. Barkarool

A. Corelli. Saraband

R. Gliere. Kurb valss

5. klass

Õppeaasta nõuded:

Õppeaasta kava raames käsitleda õpilasega kolmkõlaarpedžod kiiremas tempos; dominantseptakordi ja selle pöörded kõigis tonaalsustes; 15 kuni 20 etüüdi; 8 kuni 10 pala, sh 1 kuni 2 suurvormi teosed ja ansamblid.

Õpetaja peab süsteemselt arendama õpilaste oskust lugeda lehest, iseseisvalt käsitleda ja õppida kergeid palasid ja orkestripartiisid.

Näidisrepertuaar:

A. Štark. Etüüd nr 13
G. Fr. Händel. Sonaat
N. Rimski-Korsakov. Kontsert
G. Gershwin. Hällilaul ooperist Porgy ja Bess
F. Schubert. Barkarool
P. Tšaikovski. Sügislaul

6. klass

Õppeaasta nõuded:

Õppeaasta kava raames käsitleda õpilasega kordamise korras duur- ja moll-heliredelid, dominantseptakordid, kolmkõlaarpedžod ja nende pöörded, kromaatiliste heliredelit erinevates strihhides ja rütmilistes variantides (sh tertsidega) kiiremas tempos; 15 kuni 20 etüüdi; 8 kuni 10 pala, sh ansamblid, ning 2 kuni 3 suurvormi pala.

Õpetaja peab süsteemselt arendama õpilaste oskust lugeda lehest, iseseisvalt käsitleda ja õppida kergeid palasid ja orkestripartiisid.

Näidisrepertuaar:

A. Štark. Etüüd nr 22
Kreeka skertzo
A. Hatšaturjan. Tants balletist Spartaeus
E. Štark. Etüüd nr 24
K. Weber. Kontsert nr 1 osa 1
W. A. Mozart. Rondo

7. klass

Õppeaasta nõuded:

Õppeaasta kava raames käsitleda õpilasega kordamiste korras duur- ja moll-heliredelid, dominantseptakordid, kromaatilise heliredeli erinevas tempos, erinevates strihhides ja dünaamilistes varjundites tertsidega, heliredelid kiiremas tempos ja erinevate strihhidega; 10 kuni 12 etüüdi; 6 kuni 8 pala, sh ansamblid ning 2 kuni 3 suurvormi pala.

Õpetaja peab süsteemselt arendama õpilaste oskust lugeda lehest, iseseisvalt käsitleda ja õppida orkestripartiisid.

Eksaminõuded

Eksamil peab õpilane mängima duur- ja mollheliredelid kõigi tehniliste nõuetega (komisjoni valikul), ühe etüüdi, ühe kontserdi ja ühe pala.

Heliredelite mängimine on kohustuslik ainult keskeriõppeasutustesse astumiseks valmistuvatele õpilastele:

Heliredelid Des-duur, h-moll (kõigi õpitud tehniliste nõuetega)

Lõpueksami näidisprogrammid:

I variant

A. Štark. 30 etüüdi: nr 29
K. Weber. Kontsertiino
K. Mostras. Intermezzo

II variant

A. Štark. Etüüd nr 34

K. Weber. Kontsert nr 1
P. Tšaikovski. Romanss

8. klass

Õppeaasta nõuded:

Õppeaasta kava raames täiustada duur- ja mollheliredelite, kolmkõlade ja nende pöörete, dominantseptakordide, juhtseptakordide mängimist kõigis tonaalsustes, erinevates strihhides ja kiires tempos; käsitleda õpilasega 12 kuni 14 etüüdi, 3 kuni 4 suurvormi pala; 3 kuni 5 väikevormi pala; 3 kuni 6 ansamblit.

Õpetaja peab süsteemselt arendama õpilaste oskust lugeda lehest, iseseisvalt käsitleda ja õppida palasid ja orkestripartiisid.

Soovitav kogumikud:

S. Vassilenko. Idamaine tants. Klarnetile ja klaverile. – M., 1959

K. Weber. Kontsert nr 1 klarnetile ja klaverile. – M., 1969

Kümme pala Vene heliloojatelt: Töödelnud A.V. Semjonova. – M., 1962

F.Kramarž. Kontsert klarnetile ja klaverile. – M., 1980

Kerged palad klarnetile ja klaverile: Pedagoogiline repertuaar LMK 1. ja 2. klassile / koostanud N. Timohha – Kiiev 1972

S. Rozanov. Klarnetimängu kool. 7. väljaanne – M., 1968

S. Rozanov. Klarnetimängu kool / toimetaja V.Petrov, osa I – M., 1978

S. Rozanov. Klarnetimängu kool / toimetaja V.Petrov, osa II – M., 1979

Õpperepertuaar klarnetile: LMK 1. – 2. klass / koost. Gezentsvei, Žutšenko - Kiiev, 1975

Õpperepertuaar klarnetile: LMK 2. klass / koost. Gezentsvei, Žutšenko - Kiiev, 1975

Õpperepertuaar klarnetile: LMK 3. klass / koost. Gezentsvei, Žutšenko - Kiiev, 1976

Õpperepertuaar klarnetile: LMK 4. klass / koost. Gezentsvei, Žutšenko - Kiiev, 1977

Krestomaatia klarnetile: LMK 1. – 2. klass (palad, ansamblid) / koostanud A. Štark, I. Mozgovenko. – M., 1977

A. Štark. 40 etüüdi klarnetile. – M., 1950

A. Štark. 36 kerget etüüdi klarnetile. – M., 1954

A. Štark. 30 etüüdi klarnetile. – Riia, 1975